

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 80 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

A zsidó-szabadkőműves jótékonyág.

A liga zsidóinak a tyukszemére hágtak Budapesten. Es ime, Szabadkán, a megpajesztelenedett talmudcsemete, a zsidó szellemi termékek lerakata felsivit, elárulva amaz érdek-közösséget, amely a zsidókat összefüzi, ha keresztények kiaknázásáról van szó. Hiába csak, igaz az, hogy ha Lembergben a zsidó tyukszemére hágnak, Madridban is visit a zsidó sajtó, ha ott nem is mer oly hangosan visitani, mint nálunk, nekünk nagy kárunkra, a madridiaknak bizonyára nagy öröme.

Erdekes, hogy minő vakmerőséggel kel nálunk a zsidó sajtó a bünpartolására. Nyiltan, hangosan védi a zsidó bünöst; s sajtója az alliance-izraelite-nek kirendelt közvédője. Husz Abraham, Jánossy-kompanya, azután zsidó-szabadkőműves liga-sorsjáték, neki ez mindegy. Ha zsidóról, vagy zsidóérdekről van szó ez a közvédő azonnal megszólal. Es az elernyedtt keresztény, magyar társadalom még meg is fizeti ezt a védelmet. Beviszi családjába a saját magát gyalázó sajtót.

Mert e sajtó nem csak védi a zsidó bünöst, hanem hogy védelmének lényegéről a közfigyelmet elterelje, rendesen belekapaszkodik a katolikus egyház vagyonaiba és papjaiba. Ezeket gyalázza katolikus pénzért s a beszédett pénzen dorbézolva kacag a gerinctelen, önérzetéből kivetkőzött katolikusok fölött, kiknek figyelmét elterelte a zsidó érdekelttség piszkos machináciáiról azzal, hogy az önmagából kivetkőzött katolikus előtt gyalázza a katolikus intézményeket.

Ajánlunk valamit ezeknek a zsidók által agyongyalázott, pirulni már nem képes katolikusoknak. A fillé-

reiken megvett zsidó ujságokat őrizték meg, hagyják gyermekeiknek örökbe. A katolikus regeneráció korában gyermekeiket a köztudat már másképen neveli. Majd ha felnőttek, kezeikbe adnak a katolikus gyalázó zsidó lapok, elolvassák, s megrémülnek attól a kortól, melyben szüleik legszentebb érzelmeik meggyalázását még pénzzel meg is fizették. Onkéntelen ima röppen föl ajkaikról a magasba a kereszténység Istenéhez, bossássa meg megbotlott szüleik gerinctelen gyávaságát.

Mindig zsidó hatalomról beszélnek még a katolikus sajtóban is. Szinte bünszámba merem venni a zsidó hatalomnak szakadatlan emlegetését. Nincs zsidó hatalom, nincs zsidó pénz. A zsidó hatalom a kereszténység gyáva meghunyászkodása, a keresztény gerinctelenség, a kiölt, pirulni már nem tudó keresztény öntudat. Ebben rejlik a zsidó hatalom a kereszténység szégyenére. A zsidó pénz a keresztény fillérek, melyeket önmeggyalázásáért ad. Ezt fontolja meg a keresztény sajtó, erről világosítsa föl a keresztény társadalmat az a keresztény sajtó, melynek hatását megfoghatatlan vakmerőséggel iparkodik ellensúlyozni a zsidó sajtó, és az egész zsidóság mindenegyes lépésével.

Es ha erre tör megtántorithatatlannul, meglátja, hogy a zsidó hatalom nem más felfujt buboréknál, melyet a keresztény öntudat ébredésének első lehelete szétpattant.

A kereszténység járjon elől mindenben, s akkor a zsidó jótékonyág zsaroló visszabujnak oduikba, s nem lesz alkalmuk gunyolni azt a katolikus jótékonyágot, mely nem lop, nem lesz alkalmá a zsidó jótékonyág piszkait a keresztény jótékonyág gyalázásával leplezni semmiéle megpajesztelanodott alaknak.

Nekünk, keresztényeknek köteles-

ségünk előljárni a felvilágosításban azért is, hogy megakadályozzuk amazoknak igaz méltatásával romániai jeleneteket. Mert hát szinte provokálják ezeket is már, hogy a jakabjaik által galádul ránk hazudott barbárságot bizonyithassák is. Amennyire ők vakmerőségükkel maguk ellen izgatják a keresztény közvéleményt, annyira iparkodjunk mi a keresztény közvélemény haragjának kitörését csillapítani.

Levél a kaszárnyából.

„Vért izzad a talpuk.“

Medard bevégezte munkáját. Az esős idő elmúlt. Itt a kánikula. 10 hónapi rossz iskolai levegő és szorgalmas nemzeti kulturális munka után ilyenkor vonulnak be a tanítók fegyvergyakorlatra.

A fizetés javításuk nem segített még annyira rajtuk, hogy gond nélkül élhethetnek. Többnyire mindenikük nős, családos ember, s talán az intelligens osztályhoz is tartoznának. Készséges emberek, akik tudják, hogy mivel tartoznak a honvédelem nagy munkájában is hazájuknak. Ambitívól dolgoznak, izzadnak, fáradnak és még is a megbecsülésnek semmi jelével sem találkoznak a katonáéknál. Egy rövid példa, mely megtörtént, megvilágít mindent.

Reggel 5 óra van, sorakozva áll a szakasz! Jön a tiszt ur a kis öcsikéjével, ki még csak az elemi iskolába jár s most nézi, hogy hogyan tanul a tanító bácsi a katonáéknál. Az első mozdulat után a tiszt ur viszkozottat s szól ilyentén a szakaszhoz:

„Vigyázzanak, mert ha átveszem a szakaszparancsnokságot vért izzad a talpuk!“

Szegény tanítók! Bizony vért izzadtok Nem elég a tudatlan altisztek előtt pirulnotok, hanem még tanítványaitok előtt is meg kell gyaláznai benneteket, mert ti formáljátok át azt a lelket, mely szülőitől csak testét örökli, míg lelki kincsének megszerzése ti rátok vár. Majd itt lesz szeptember s akkor a tiszt ur öcsikéjét kezeitek közé kapjátok s formáljátok azt a kis lelket, mely a szünidőben ilyen szép példákat lát a modern kor századában.

Azért ne zugolódjatok! csak csináljátok továbbra is ebben a forráságban a sok

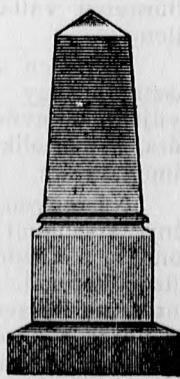
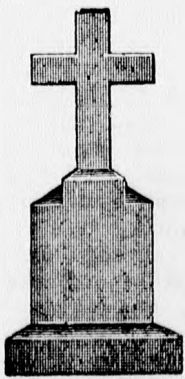
Szükség esetén tekintse meg

Gebauer és Tumbász

sirkő-raktárát

első kör, Wesselényi-utca 148. szám,

mely gazdagságával és változatosságával tűnik ki.

834-60

„feküdj“ — „futólépés és futólépés közben szuronyt fel!“ S miután tanult emberek is volnátok, jól vigyázatok, centi és milliméternyi pontossággal legyen véghez vite a vezényszó, mert ha nem, lesz akkor annyi visszakozó, hogy csakugyan vért izzad a talpatok s azután pedig nehezetekre esne a majd egy a „hazát feltétlenül megvédő“ diszmenet.

A király és a delegációk.

A politikai világban igen nagy érdeklődést keltett az a hír, hogy a király aug. huszonnyolcadikán már elutazik Ischből és a tiroli ünnepek után nem tér vissza nyári székhelyére, hanem Bécsbe utazik. Az eredeti terv ugyanis az volt, hogy a király a tiroli ünnepek után a csehországi nagy hadgyakorlatokig terjedő időt még Ischben tölti, onnan azután megy egyenesen Gross-Mezeritsba, és csak a hadgyakorlatok befejezése után, szeptember tizenkettedikén tér vissza az osztrák császárvárosba. A változás tehát abban áll, hogy a király még a hadgyakorlatokra való utazása előtt egy hetet Bécsben fog tölteni és a politikai világban ez a változás azért keltett olyan nagy érdeklődést, mert azt a hírt fűzték hozzá, hogy a király ez alatt a hét alatt a politikai helyzettel kíván foglalkozni.

Ez a hír valóban érdemes arra, hogy a legnagyobb mértékben fölkeltsse a pihenő politikusok figyelmét. A királynak ez a bécsi útja ugyanis közvetlenül a delegációk összehívásának dolgával van összefüggésben, ami pedig közvetve azt jelenti, hogy a politikai válság a maga egészében is napirendre kerül. Wekerle Sándor miniszterelnök maga is erősen készül erre s minden erejét megfeszítve azon van, hogy eddig a fuziót megalapozza. Mert hát ezen fordul meg az egész dolog. Wekerle, Andrássy és Apponyi akarnak valami olyan kibontakozási formulát találni, amelynek alapján többséget remélnek összehozni.

A politikai válságban méltán várják nagy érdeklődéssel a királynak ezt a bécsi útját, amely először fogja megmutatni, hogy milyen irányban kívánja a király a mai válságot megoldani.

Uborkaszegzon.

Benne vagyunk. Uszunk az árral. Szent Heverdel ünnepe megérkezett. Nyár van és befagy a tintatartó. Ne tessék azonban azt gondolni, hogy a világ folyásának szekere talán kátyuba jutott. Mindig történik valami, de hát hiába csak — úgy látszik — ilyenkor nehezünkre esik az írás is.

Pedig szomjuhozunk az írást, mint a szomjas ember az italt így nyáron.

Bezzeg annak a másik iránynak lapjai nem üresek. A szunyogból csinálnak elefántot. Mindig van valami lapföltelék. Otsoros hirt hosszú lére föleresztve tálnak fel a publikumnak. És a publikum örül, vagy bosszankodik a hangzatos cím után következő leírásnak.

Lelkészek, tanítók, tudósításokat kérünk! A katolikus sajtó istápolását. Legyetek e szent ügy apostolai, a keresztény irányu lapok terjesztői. A modern kor szociális áramlatában minden épkezláb embernek feyvert kell ragadni s küzdeni az erkölestelen, vallástalan lapok romboló irányja ellen.

Egyetlen alkalmat sem szabad elmulasztani, hogy a katolikus sajtónak ne gyűjtsünk egynéhány fillért. Fel hát a munkára, a katolikus sajtó szellemi és anyagi támogatására.

Ne legyen, nem szabad lenni a keresztény társadalmi tevékenységben uborkaszegzonnak, a küzdő katolicizmusnak legyenek küzdő katonái. Aki az ekeszarvára tette a kezét, ne nézzen hátra, ne álljon veszteg, de nézze a keresztet, a diadal jelét. Csakis így lehet győzni. Munkára tehát.

Rendőrségünk és a szegény ember „zsúr“-ja.

Több sándori polgár az idén farsangban nyilvános mulatságot akart tartani, engedelmet azonban erre a főkapitányságtól nem nyertek.

Hogy a farsangi szokásnak mégis eleget tegyenek, elhatározták, hogy maguk között, rokon, jóbarát esténként össze jönnek és elszórakoznak. Így is tettek. Azonban a rend szemfüles örei az esetet megtudván, feljelentettek többeket a rendőrkapitányságon, hol az eljáró kapitány sorra büntette a mulatságban résztvevőket.

Alig érdemelne szót a dolog, hisz a kiszabott büntetés csekély; de napirendre nem térhetünk felette, mert nyilván törvénytelen történt a szegény emberekkel.

A panaszlottak azzal védekeztek, hogy miután nyilvános mulatságra engedelmet nem nyertek, magán mulatságot tartottak. A tárgyalás adataiból, a rendőrség tanuinak vallomásából megállapítható, hogy senki, semmiféle címen nem fizetett. — A mulatságra nem akárcsi, csak jóbarát és rokon jöhetett és jött el; mégis megbüntették őket.

A rendőrkapitányság azon indokolása, hogy a magánmulatság megkerülése volt a rendőrfőkapitánynak a nyilvános mulatságot megtiltó határozatának, teljesen lehetetlen indokolás; mert ha szabad magánmulatságot tartani és hogy szabad az kétségtelen abból, hogy Törley, Purgly, Regényi s közülük még sok család tart és tartott rendőri engedelm és asszisztencia nélkül mulatságot, senkinek esze ágában sem volt a rendőrség éber tagjai közül nevezettek ellen eljárást indítani, hát akkor a magán mulatság még akkor sem büntethető, ha az nyilvános mulatság nem engedélyezése folytán tartják meg.

Sajnos, rendőrségünk ezen esetben nem tudott felülemelkedni azon a kicsinyes felfogáson, hogy a szegényember csak a rendőrség kegyéből szórakozhatik, az urnak minden szabad.

Ezzel szemben azonban az a felfogásunk, hogy a nyilvánosság jellege nélkül megtartott mulatság nem üldözhető csak azért, mert a szegény ember nem tudta elkörosztolni „zsúr“-nak, „szóáré“-nek.

Értesítés.

ELEMI ÉS IPAROSTANONCISKOLÁK részére szükséges összes nyomtatványok az 1909/10. évre raktáron vannak és már most megrendelhetők a

Szent Antal könyvnyomdában Szabadkán,
Rákóczi-utca 4.

HIREK.

A lapunkhoz csatolt póstacsekkeken ki-tüntetett összeg az ez idei április, május, június hó utolsójáig járó előfizetési díj-akat tünteti föl.

Tájékoztató.

Augusztus 1. Az iparostanoni dalárda zártkörű táncvígalmá az iparostanoni helyiségében.
Augusztus 1. A magyarországi munkások rokkant és nyújtózkodóinak tombolával egybekötött társasvacsorája a Horgosi-féle vendéglőben.
Augusztus 8. A Műpártoló Körének kabarával egybekötött nyári táncvígalmá a városi erdőben.

Munkaközvetítés.

Flintanonkövetítés. Az újvidéki iparostanoni helyiséghez négy évi teljes ellátásra díj nélkül közvetítés elhelyez az Újvidéki Keresztény Szociális Egyesület.
Szobafestő segéd munkára ajánkozik, cím a kiadó-hivatásban.
Rövid és divatárú-üzletbe egy segéd alkalmazást keres. Cím a kiadó-hivatásban.

Alkoholelles elöadás a tanító-nöképzőben Dr. Büchler budapesti egyetemi tanár és orvos ma délelött a szabadkai állami tanító-nöképző továbbképző tanfolyam hallgatói részére előadást tartott az alkohol ellen. A tudós orvos szakszerű előadását a tanfolyam tanítónö hallgatói nagy

élvezettel hallgatták végig. Az előadáson még szépszámu közönség is megjelent.

A csendőrség köréből. Proch József csendőrszázados, számparancsnok Zomborból ma befejezte tiszti szemléjét Szabadka területén elhelyezett csendőrsök fellett és mindent a legnagyobb rendben talált. A százados a délelött folyamán Pataky Károly csendőrhadnagy kíséretében tiszteletet tette a városházán dr. Biró Károly polgármesternél, Szalay Mátyas főkapitánynál és a rendőrkapitányoknál.

Reform a hadseregben. Erdekes reformot léptetett ma életbe a közös hadügyminiszterium és ezzel véglegesen rendezte a katonarvosok kincstári lovakkal való ellátásának kérdését. Eddig közönséges remonda-lovakat bocsátottak a katonarvosok rendelkezésére a gyakorlatok idején, aminek az volt a következménye, hogy a hosszas lovaglás fáradalmához nem szokott és a szokatlan lóval bánni nem tudó katonarvosok „teljesítő képessége“ nem volt kielégítő. A hadügyminiszterium legújabb rendelete ezen a bajon úgy segített, hogy az egészségügyi csapatokhoz beosztott segédek lovait bocsátja az orvosok rendelkezésére, az egészségügyi segédkatonákat pedig közönséges katonalovakkal látja el. Ilyen módon a katonarvosok jól belovagolt és könnyebben kezelhető lovakhoz jutnak, amelyek nyolc évi szolgálat után tulajdonukba mennek át. A ló felszerelését is a kincstár bocsátja az orvosok rendelkezésére. Ilyen módon a katonarvosok kiadásai a minimumra redukálódnak. A most kiadott rendelet egyelőre csupán a lovasezredekhez beosztott orvosokra vonatkozik. A legközelebbi időben azonban a hadvezetőségnek, ugyanezt a rendszert viszi keresztül a tábort és hegyi tüzérségnél, valamint a lovas hadosztályok főorvosainál. Végül a gyalogezredek orvosait látják el ily módon jobban használható lovakkal s ezzel a reform teljes lesz.

A Műpártoló Körének mulat-sága. A Műpártoló köré, mint már említettük, augusztus 8-án kabarával egybekötött nyári táncvígalmat rendez a városi erdőben. Piétsch Ferencné elnökön szorgalmasan gyűti a számos rendező bizottságot és már ezideig is számos intelligens, előkelő társadalmi állásu hölgy és ur vállalta el a rendezői tisztet. A mulatságra jegyek már most kaphatók Vukovics pénztáránál. Belépő-jegy ára 1 kor. 20 fillér személyenként.

Kávéház az új városházban. Egy helyi lap mai számában azt írja, hogy Sztípics Márk és Székely Lukács, akik az épülő városházában kávéházi helyiséget béreltek megbánták tettüket, s most azért folytatnak tárgyalásokat, hogy bérleti szerződésüket a város bontsa föl. Amint a legilletékesebb helyről értesülünk, e hírből semmi sem igaz s a bérlőknek eszébe sem jutott a szerződés felbontása. Ellenkezőleg, már is készülnek az új kávéháznak minél fényesebb be-rendezésére.

A baja — báttaszéki vasúti hidépi-tők a kereskedelmi miniszterhez intézett beadványban kijelentették, hogy a hid átadásáért régebben követelt megváltási, illetőleg kárpótlási összegről lemondanak abban az esetben, ha a hidat a kitűzött októberi határnap előtt már most átadhatják. A kereskedelmi miniszterium az ügyet áttette a magyar kir. államvasutak igazgatóságához. Azt hiszik, hogy a hidat immár mielőbb átadják a forgalomnak.

A világ vége. Maine-államban azt hirdetik, hogy a világ vége szeptember 15-én tíz óra husz perc és harminc másodpercokor el fog következni. Ezt Sandford Frank, aki magát koronázatlan királynak és Illésnek nevezi, határozottan állítja és olyan mély-séges meggyőződéssel hirdeti, hogy nemcsak hívei, hanem a nép is komolyan kezd foglalkozni az elmúlás gondolatával. Fehér ruhát öltenek és jajgatva vonulnak ki a temetőkbe, ahol a sírokra berulva bőjtölnek. Erdekes, hogy képzelik el ezek az emberek a világ pusztulását. Azt hiszik, hogy a meg-nevezett napon le fog szakadni az ég, ketté válik a föld és a légürbe bukik a nap. A nép

mindenét eladja s remegve várja a világ végét — szeptember tizenötödikére.

— **A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyulete** saját helyiségében (Horgosi-féle vendéglő) augusztus hó elsején este 8 órakor tombolával egybekötött társasvacsorát rendez.

— **Találtatott** egy aranygyűrű. Igazolt tulajdonosa átveheti lapunk szerkesztőségében.

— **Elveszett** egy női arany óra kettős fedelű, hátsó lapja fekete zománcal tarkázva, középen paizs, 10 cm. hosszú láncon. A láncon végén gömb, mely recés.

— **Csalás biztosítással.** Már megint Felsőkabólról szól a nota, írja levelezőnk. A mindenféle események között egy érdekes eset tartja a lakosságot izgatottságban. Ugyanis Mihajlovič Dusan ottani korcsmáros könnyű módon akarván pénzhez jutni, dr. Stein Jakab h. községi orvossal folyó év május havában állítólag Zsivánov Lyubica oldalági rokonát a saját javára 10.000 koronára biztosította. Zsivánov Lyubica a napokban tüdővészben elhalt. Ez a biztosító társaságnak feltűnt, miért is a helyszínen nyomozást indított meg, mely alkalommal kiderült, hogy annak idején Mihajlovič Dusan nem a már régebben beteg Zsivánov Lyubicát vizsgálta meg dr. Stein Jakab orvossal, hanem más — eddig ismeretlen — egészséges nőt.

— **Az árpaföld kártevője.** Varga István 69 éves ludaspusztai földművesnek muhar és árpaföldjét Lajkó Jánosnak Halász Antal nevű 12 éves kanásza sertéseivel lelegeltette és így neki 4 korona kárt okozott. Lajkót mezőrendőri kihágás miatt feljelentették a rendőrkapitányi hivatalnak.

— **Verekezés a templom előtt.** Ma délelőtt a Terézia templom előtti téren levő kutból egyszerre akartak vizet inni Kárics Bódog és Linevič Mátyás III. körüli földműves legények. Mivel azonban egyik sem akart engedni, emiatt összevesztek, majd birokra keltek és parázs kis verekedést rögtönöztek a téren. Ostorral, bottal ütötték egymást, majd a parkba is beverődtek, ahol meg a füvet, virágokat letaposták. Ami pedig a legérdekesebb a dologban, a nagyforgalmu téren rendőrt egy világért sem lehetett találni.

— **Kié a meggyfa?** Jovanovič Milorádné született Farkas Mária ludaspusztai tanítónő panaszt tett a csendőrségen, hogy az iskola tulajdonát képező és az ő használatában lévő meggy fákról Fuchs Mihály 30 éves cipész a gyümölcsöt egyik éjjel leszedte. A cipész a csendőrség előtt azzal védekezik, hogy neki Kovács Barcsaki Antal házigazdája úgy adta ki a lakást, hogy a gyümölcs fele őt illeti, mivel a fák a mesgyén vannak ültetve és az ő kertjéből származnak. A meggy fákat most a bíróság lesz hivatalos tulajdonosának odaitélni.

— **Az orvos panasza.** Dr. Mukics Aurél tiszti-orvos, ludaspusztai lakos feljelentést tett a csendőrségen, hogy zabvetését Nagy Torma Péter 50 éves földműves pulykái lelegelték és így neki 38 kor. kárt okoztak. Nagy beismeri, hogy 55 drb. pulykái közül 8 állandóan felügyelet nélkül van, de azt nem akarja elhinni, hogy a nyolc pulyka annyi kárt tegyen. Mezőrendőri kihágás miatt eljárás van Nagy ellen.

— **Vesztett eb** garázdálkodott Oszivac községnek a Veprod-felé eső tanyáin és három birkát, egy borjút, két férfit és egy nőt megharapott. Leültetvén, a járási orvos megállapította a veszettséget, minek folytán a három megmaradt személyt a budapesti Pasteur-intézetbe szállították.

— **A csirkék miatt.** Kernyánszky Mihály, tompapusztai lakos észrevette, hogy kertjében már napok óta szomszédjának Boin Urosné szül. Zubkó Merkónak csirkéi kárt tesznek. Kikaparják a burgonyát, leeszik a salátát stb. Tegnap a két szomszéd között emiatt feleselés, civakodás is volt, amikor Kernyánszky becsületsértő kifejezésekkel illette szomszédnőjét. Most kölcsönösen feljelentették egymást.

— **A szőlő karók tolvajai.** Farkas György 45 éves ludasi szőlőcsoász panaszt tett a csendőrségen, hogy Zomorú József, röskei tanító szőlőjéből még mult év ősz óta ez év május végéig 30 drb. szőlőkaró eltűnt. A csendőrök kinyomozták a tolvajokat Dusnoki János 23 éves és Kuna Mihály 20 éves budárlegények személyében. A karó nagy részét eltűntették, csak 3 darabot találtak föl náluk. Lopás miatt feljelentették.

— **Aki tamburát talál.** Urbán István 22 éves ludaspusztai legény tegnap Torma Antal szatócsnál kuglizott. Ot korona értékű tamburáját egy barackfára akasztotta, ahonnan Takács Polyák István 13 éves kanász fiu ellopta. A csendőrség előtt a kanászyerek beismerte tettét azzal, hogy ő a tamburát úgy találta a fán, és azt hitte, hogy ki mit talál, az az övé.

Fontos minden vendéglős, korcsmáros és szőlőtulajdonosra a Bonyilvántartási könyv. 10 iv terjedelmű keménykötés, utasítással együtt, ára 1 kor. 50 fillér.

Kapható Krécsi A. Nándor könyvkereskedésében Szabadkán, Deák-utca, Kiskápolnával szemben. Telefon 2-83.

A nyul és a csiga.

A nyul s a csiga versenyeztek:
Melyik ér célhoz hamarabb?...
S csoda történt! Ki fejté ezt meg?
A csiga még áll helyben veszteg,
S a nyul fut célon túl tovább.
A csiga kékül, dühtől reszket:
„Ah vége! győz a fürgé láb!
Ki lassu, immár harcot veszthet!
Hidba áltam annyit veszteg!
Oh romlott, elfajult világ!

A vármegye gyümölcsstermése

Bár több csapás, így a hosszú szigorú tél, a rendellenes hőingadozások a virágzás idején, a hernyó, cserebogár, jégverés ártottak a termésnek, de szerencsére ezen csapások nem voltak oly mérvűek, hogy a gyümölcsstermést nagyon megrontották volna Bácsme gyében a következő gyümölcsstermés várható.

Almából középstermés várható a zentai, bácsalmási járásban és Baja városban, Szabadkán.

Körtéből nagyobb termés várható a temerini járásban, a zombori, bajai, zentai, bácsalmási járásokban.

Szilvából is elegendő a termés, nagyobb termés várható a zentai és bácsalmási járásokban.

Kajszinbarackból nagyobb termés várható a zombori, zentai, bácsalmási járásban és Zombor városban. Ugyancsak nagyobb őszibarack termés várható a megye zentai és bácsalmási járaiban.

Szőlőből különösen jó termés várható a megye zentai, óbecsei, hódcsághi, bácsalmási járaiban és Zenta városban, nemkülönben Szabadkán is.

Dióból nagyobb termést várnak a temerini, palánkai, hódcsághi, bácsalmási járásokban és Zenta városban.

Magzatelhajtás Kelebián.

— Vasaló intézetben oktatták reá. —

— Saját tudósítónktól. —

A szabadkai csendőrség egy elvetemdedt leány bűnös üzemét leplezte le. Egy kelebiai paraszt leány bűnös manipulációval elhajtotta magzatát, azt a félreeső helyen elásta. Kiderült, hogy a bűnös manipulációra Szabadkán egy vasalóintézetben oktatta őt ki egy némbér.

A felháborító eset részletei a következők:

Rossmann János és Berényi István csendőrökből állott járőr napokkal ezelőtt értesült, hogy Pavlicsek Agnes kelebiai parasztleány ez év április havában elhajtotta magzatát.

A csendőrök megindították a nyomozást, amikor kiderült az egész ocsmányság. Pavlicsek Mihály kelebiai lakosnak 19 éves Agnes nevű leánya még mult év december második óta bűnös viszonyt folytatott Krnyaiszki Lázárev Milán odavaló legénnyel. A bűnös szerelmesek özv. Rudics Erzsébet házában szoktak összejönni találkákra.

A bűnös viszonyoknak csakhamar következményei is kezdtek mutatkozni, amit a leány szégyenlenni kezdett.

Ekkor eszébe jutott, hogy Szabadkán egy vasalóintézetben, hol alkalmazva volt még 1907. évben, Vaczka Sámuelné kioktatta őt a bűnös szerelem következményeinek elhárítására. A leány ezek szerint járt el és 3-4 hónapos méhmagzatát mesterséges uton elhajtotta és azt a szemétdombra elásta.

Ezt április 4-én éjjel 1-2 óra között követte el a gyilkos anyja.

A csendőrök keresték az elásott méhmagzatot, de már nem találták meg.

Pavlicsek Agnes beismerte borzasztó tettét a csendőrök előtt, akik letartóztatták. Özv. Rudics Erzsébet kihallgatható nem volt, mert nem tartozkodik Kelebián.

Vaczka Sámuelné szintén keresték Szabadkán, de a némbér már megszökött innen. Kőrözését elrendelték.

INNEN-ONNAN.

Egy özvegy asszony megjelenik a polgármesteri hivatalban s átadja a hivatalnoknak az okmányokat, amelyekkel az első nyugdíját fel akarja venni. Ezen okmányok között van egy, amely igazolja, hogy az özvegy életben van.

A hivatalnok átvizsgálja az okmányokat, majd ridegen odaszól:

— Az okmány nincs rendben.

— Miért? — kérdi csodálkozva a fiatal özvegy.

— Azért, mert a dátum július 21-ről szól, holott a nyugdíja már 15-én esedékes volt.

— Hát minő okmányt hozzak, kérdi az özvegy?

— Olyant — feleli nagyképtűen a hivatalnok, amelyből kitűnik, hogy ön nemcsak július 21-én, de már július 15-én is életben volt.

Könyvek, zeneművek, papíráruk, író- és rajzszerek!

Jogi, politikai, közgazdasági, szépirodalmi, társadalomtudományi könyvek havi részletfizetésére.

Irodai és levélpapírok, egyszerű és díszes írószerek, ugyszintén minden más irodai cikkek nagy választékban.

Ügyvédi könyvek, izléses kivitelű nyomtatványok és írógépkellékek.

Legalkalmasabban beszerezhetők:

HEUMANN MÓR

könyv- és irodai cikkek kereskedésében Szabadkán, Fő-tér, Rádics-féle ház a (Szent-háromsággal szemben).

Interurbán telefon-szám: 85.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Bűnügyi főtárgyalások. A szabadkai büntető törvényszék által főtárgyalásra a következő bűnügyek tüzetek ki:

Július hó 28 án: Lázár Gáspár és társai, család. Hős Sándor, lopás. Reischli Ferenc, több rendbeli lopás.

Szerkesztői üzenet.

D. Gy. Szabadka. Tároját elolvastuk. Jöj-jön be személyesen, hogy egy körülményről felvilágosítást adjon személyesen.

Egy ház eladó!

Van benne egy nagy bolthelyiség,
a hol italt is mérhet.

A házat mielőbb át lehet venni.

Ugyanott egy jó

cséplőgép is
eladó. 899-20-14

A cséplőn új ponyva van és egy bódé
is van. Rögtön lehet vele csépelni.

Tudakozódni lehet:

Szabadkán, VI. kör,

Prágaihid-utca 638. szám alatt.

Akinek elromlott cserépkályhája

van és meg akarja csináltatni, az
forduljon **Lizi nénihez**, ki az
ilyen munkát jól és olcsón végzi.

Cím:

Wenzler J. E. Szabadka, VIII. kör,
Gerő-utca 109. 911-3-2

26 és fél kapa szőlő

készpénzért

azonnal eladó.

Az előtt Kuluncsics Jásó-féle szőlő,
közel a városhoz.

Bővebbet a szerkesztőségben.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály és Társai

bádogos. Szabadka, I. Kölcsey-utca 254.

Balázs Piri Kálmán

szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI.
kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos

órász és ékszerész. Szabadka, VI. kör,
Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly
fényképész mellett.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI.,
Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István és gépjavító üzlete

Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokesch-palota.
Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat,
sirkereket, szivattyús kutakat, varrógépeket és
kerékpárok szakszerű javítását, szobaesengők és
telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai

Palatinus-Bartus, kőfaragó és szob-
rász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon-
szám 371. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3.
Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka,
I. kör, Eötvös-utca
85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma

virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Eg-
ressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter

disztemetkezési váll-
lata. Szabadka, VI. kör,
Deák-utca 4. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép-, kerékpár- és gramofon-keres-
kedése. Szabadka, Kazinczy-utca. Telefon 339.

Kövecz Erzsébet

női kalapárus.
Szabadka, VIII.
kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai

huscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-
utca 64. szám.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József

disztemetkezési válllata. Szabad-
ka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-,
mozaik- és cementáru-gyára. Sza-
badka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti
indóházzal szemben).

Siflis Gyula

hentesáru-üzlete és füstöldéje.
Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Széchenyi István

épület- és butor-
asztalos
Szabadkán, Damjanich-utca 102. sz. a. (Lévay-
ház) Zöldfa-köresma.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztipics Albert

épület- és műlakatos.
Szabadka, VI. kör, Petőfi-
utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

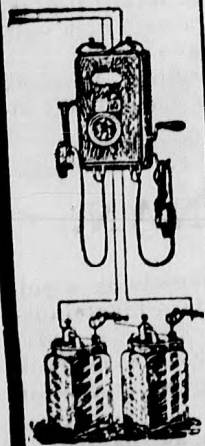
Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő

norinbergi-, rövid-, disztemetkezési, női-
és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I.,
Deák-utca, Vermes-féle házban.

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS
villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.
881-9

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

VELIKA DUHOVNA MANNA

ili Duše Hrana u molitvama i
pisama za kršćane katolike.
Sastavio Blaž Ralč. — Ára a kötés minősége szerint 6, 8 és 10 korona.

LAUDATE DOMINUM.

Hangjegyes ének- és imakönyv az ifjuság
számára. — Összeállította Kersch Mihály.
Egész vászonba kötve 80 fillér.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta HERSCH ÁGOSTON, fordította Kör-
mőczy Ernő. — Ára füzeve 40 fillér, egész
vászonba kötve 70 fillér.

AZ INKVIZICIO.

Mi a valóság a sok hazugság között? Irta Petrányi
Ferenc. — Ára 70 fillér.

HELYET A GYERMEKEKNEK.

Irta P. HUCH. Fordí-
totta Kőrmőczy Ernő.
Ára 20 fillér.

KATH. LEGÉNYEGYESÜLETI DALFÜZÉR.

Kótszólamu egyesületi és hazafias dalok gyűjteménye Kersch Mihálytól. Ára kötve 40 fillér.

AZ IGAZ UT.

KERESZTÉNY-SZOCIÁLIS RÓPIRAT. Irta Fröhvirth
Mátyás. — Ára 30 fillér.

SZÓIMÁDÁS.

POLITIKAI RÓPIRAT. II. KIADÁS. — Ára 20 fillér.

ÁPRILISIÁRATÁS.

Bohózat 4 felvonásban. Irta HASZL GUIDO. Sza-
badon átdolgozta KERSCH MIHÁLY. Ára 1 kor.